

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ КОНКУРЕНТОСПРОМОЖНОГО ВЧИТЕЛЯ НА ПЕДАГОГІЧНИХ ВІДДІЛЕННЯХ УНІВЕРСИТЕТІВ ВЕЛИКОЇ БРИТАНІЇ

В Україні відбувається процес реформування системи освіти з метою наближення її до європейських і світових стандартів, інтеграції вітчизняної системи освіти у світовий освітній простір. Це, зокрема, стосується і педагогічної освіти, важливим завданням якої сьогодні є підготовка конкурентоспроможного вчителя, здатного успішно працювати в умовах ринкової економіки. В зв'язку з цим доцільним є вивчення особливостей професійної підготовки педагогічних кадрів у провідних європейських країнах, до яких, безперечно, належить Велика Британія.

У Великій Британії, де підготовка педагогічних кадрів в основному здійснюється на педагогічних відділеннях університетів, значна увага звертається на постійне вдосконалення професійної підготовки вчителів. В кінці ХХ століття вимоги до вчителів середньої школи були визначені офіційними документами, також була розроблена спеціальна система перевірки відповідності майбутніх учителів цим вимогам. Міністерство освіти почало більш ретельно і жорстко регламентувати навчальну, і позанавчальну діяльність шкіл і вчителів.

Вимоги до вчителів середніх шкіл сучасної Великої Британії викладені в спеціальному документі, який має назву “Стандарти для присвоєння кваліфікації вчителів” (Standards for the award of qualified teacher status). Варто звернути увагу на те, що в цей документ включаються вимоги до педагогів всіх рівнів загальної освіти: дошкільної, початкової і середньої.

До вчителів середньої школи пред'являються вимоги чотирьох видів: основні знання; планування, навчання, робота із класом; оцінка своєї роботи й роботи учнів; ведення документації в підготовка звітності; додаткові вимоги.

Перша група вимог пов'язана із предметом викладання: знання предмета на рівні першого університетського ступеня (бакалавра); знання національного навчального плану й програми за фахом; знання екзаменаційних вимог до учнів для переходу на наступний щабель навчання; уміння відповідати на питання учнів із суміжних галузей, уміння аналізувати свій досвід викладання й досягнення учнів, використати результати цього аналізу для поліпшення організації навчання; знання

основних труднощів, з якими зіштовхуються учні при вивченні даного предмета; розуміння виховного значення конкретного навчального предмета; уміння користуватися в навчальному процесі обчислювальною технікою; знання техніки безпеки при викладанні даного предмета. Другий розділ містить у собі вимоги дидактичного характеру: уміння виявляти особистісні особливості учнів для реалізації індивідуального підходу до них у процесі навчання; уміння здійснювати поурочне планування, складати план своєї роботи на рік (особлива увага приділяється вмінню вчителя використати в процесі навчання різні організаційні форми й методи); уміння працювати з повним класом, у малій групі й з окремими учнями, з врахуванням їхніх індивідуальних особливостей; уміння організувати роботу учнів з підручниками й навчальними посібниками. У третьому розділі зберігається частковий розвиток попередніх вимог і вимоги, що стосуються взаємин з адміністрацією школи й батьками учнів: уміння оцінити ступінь досягнення поставлених цілей і завдань; знання специфіки оцінки класних і домашніх, усних і письмових робіт, уміння вести систематичний облік успішності учнів, аналізувати їхні досягнення й недоліки для коректування своєї діяльності; розуміння особливостей оцінювання навчальної діяльності учнів; знання встановлених процедур звітності перед адміністрацією школи, і володіння навичками взаємодії з батьками.

Нарешті, у четвертий розділ входять: знання державного законодавства в галузі освіти, охорони праці й прав дитини; комунікативні навички й навички спільної роботи і ефективної взаємодії з колегами; знання функцій шкільної адміністрації й вищих органів керування освітою. Слід відзначити, що перераховані вимоги до вчителів мають досить загальний характер, що властиво багатьом державним документам. Ці вимоги конкретизуються в “Керівництві для інспектування середніх шкіл” [1].

Інспекторській перевірці, відповідно до цього документа, піддаються всі аспекти діяльності середніх навчальних закладів, однак, в “Керівництві” спеціально відзначається, що “оцінка якості навчання і його впливу на учнів є основною частиною перевірки. Навчання – фундамент якості шкільної освіти і основний шлях впливу школи на знання, розвиток і світогляд учнів...” [1].

Оцінка роботи вчителя формується інспектором за результатами відвідування серії уроків. Для оцінювання використовується семибальна шкала: “відмінно, дуже добре, добре задовільно, незадовільно, погано, дуже погано.”. Зауважимо, що оцінки “погано” і “дуже погано” зустрічаються дуже рідко. Такі вчителі не можуть працювати в школі. Вчителі з

оцінкою “задовільно” або “незадовільно” зобов’язані наполегливо працювати над підвищенням свого професійного рівня і під час наступної перевірки продемонструвати вищі показники. Такий підхід сприяє формуванню сучасного конкурентоспроможного вчителя.

Список використаних джерел

1. Inspecting Schools. Handbook for Inspecting Secondary Schools with guidance of self-evaluation. – Lnd.: The Stationery Office. 2000. 245 p.